

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

IV. ÚS 396/08-8

Ústavný súd Slovenskej republiky na neverejnom zasadnutí senátu 16. decembra 2008 predbežne prerokoval sťažnosť M. K., B., vo veci namietaného porušenia jeho základných práv upravených v čl. 39 ods. 1 a čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky postupom a rozhodnutiami Okresného súdu Bratislava II v konaní vedenom pod sp. zn. 16 C 140/98 a postupom a rozhodnutím Krajského súdu v Bratislave v konaní vedenom pod sp. zn. 6 Co 456/06 a sp. zn. 14 Co 171/2008 a takto

r o z h o d o l :

Sťažnosť M. K. o d m i e t a z dôvodu zjavnej neopodstatnenosti.

O d ô v o d n e n i e :

I.

Ústavnému súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) bola 29. septembra 2008 doručená sťažnosť M. K., B. (ďalej len „sťažovateľ“), vo veci porušenia jeho základných práv upravených v čl. 39 ods. 1 a čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) postupom a rozhodnutiami Okresného súdu Bratislava II (ďalej len „okresný súd“) v konaní vedenom pod sp. zn. 16 C 140/98 a postupom a rozhodnutím Krajského súdu v Bratislave (ďalej len „krajský súd“) v konaní vedenom pod sp. zn.

6 Co 456/06 a sp. zn. 14 Co 171/2008, t.j. súdmi, ktoré rozhodovali o rozvode jeho manželstva a o výchove a výživnom na jeho maloleté deti.

Sťažovateľ namieta porušenie svojich základných práv upravených v čl. 39 ods. 1 a čl. 48 ods. 2 ústavy označenými súdmi, pričom podstata jeho sťažnosti spočíva v tom, že

„Podstatnou vecou v tomto závere uvádzaných a priložených príloh je, preukázateľná kalkulácia vo veci stanoveného, súhrnného výživného na naše deti súdmi, mojej osobe, ako to je zdokumentované v mojích predmetných súdu doložených listoch, zo dňa 09. 04. 2008, a v opravenej sume, v liste zo dňa 08. 09. 2008.

Z uvedených mojích listov vyplýva skutočnosť, že konaním súdov bolo mojej osobe stanovené súhrnné mesačné výživné na naše deti, prekračujúce môj mesačný čistý príjem o sumu 1.700,- Sk. A to, do uvedenej sumy nie sú ešte zarátané základné moje potreby pre život, napr. moje stravovanie. Takýto je následok takmer desaťročného konania súdov vo veci. Mám zato, že to je ohrozenie existencie môjho života, a porušenie môjho základného práva na primerané zabezpečenie v starobe, v zmysle ČL. 39, Ústavy SR.“

Sťažovateľ k sťažnosti priložil spisovú dokumentáciu týkajúcu sa označených konaní a rozhodnutí okresného súdu a krajského súdu.

Zo sťažnosti a z dokumentácie priloženej k sťažnosti vyplynulo, že konanie o rozvod manželstva začalo 27. júla 1998 na okresnom súde a bolo právoplatne skončené 20. júna 2001.

Konanie o úpravu práv a povinností rodičov k maloletým deťom, a to Z., nar..., a M., nar..., na čas po rozvode manželstva pokračovalo. V tejto súvislosti sťažovateľ namieta nesprávny postup súdov a takmer desaťročné konanie súdov. Je toho názoru, že došlo k porušeniu ich základných práv, t.j. sťažovateľa a jeho maloletých detí, ktoré bližšie neoznačil.

Sťažovateľ vo svojej sťažnosti uvádza (a je to aj súčasťou priloženej dokumentácie), že proti rozsudku okresného súdu č. k. 16 C 140/98-284 z 19. júna 2006, ktorým bol v tom

čase ešte maloletý syn M. zverený do osobnej starostlivosti matky, rovnako ako aj dcéra Z. na čas po rozvode manželstva rodičov od 20. júna 2001 do dosiahnutia jej plnoletosti, ako aj ktorým okresný súd určil výživné na deti v sume 1 500 Sk pre každého, a nedoplatky zročného výživného na deti platiť v splátkach po 1 000 Sk na každého spolu s bežným výživným, sa odvolal.

Krajský súd konanie v časti výchovy zastavil (sťažovateľ vzal odvolanie proti tejto časti rozsudku okresného súdu späť) a v napadnutej časti výživného rozhodnutie okresného súdu potvrdil rozhodnutím č. k. 6 Co 456/06-311 z 18. januára 2007, ktoré sťažovateľ prevzal 6. marca 2007 (na rozhodnutí krajského súdu je ako dátum právoplatnosti vyznačený 22. február 2007).

Proti rozsudku krajského súdu podal sťažovateľ 2. apríla 2007 dovolanie podľa § 237 písm. f) Občianskeho súdneho poriadku prostredníctvom okresného súdu. Ako hlavný argument uviedol, že jeho mesačný dôchodok je 7 260 Sk (t. č. 9 137 Sk) a po zaplatení výživného na deti mu na živobytie zostane 1 560 Sk, čo nestačí na jeho osobné prežitie, a ďalej uviedol, že meno advokáta, ktorý ho bude v dovolacom konaní zastupovať, oznámi neskôršie.

Sťažovateľ meno advokáta neoznámil, ale 26. novembra 2007 požiadal o pridelenie advokáta na jeho zastupovanie v dovolacom konaní. Okresný súd žiadosti sťažovateľa nevyhovel z dôvodu, že ide zrejme o bezúspešné uplatňovanie práva na ochranu jeho záujmov.

Proti tomuto rozhodnutiu sa sťažovateľ odvolal a krajský súd uznesením č. k. 14 Co 171/2008-361 z 3. júna 2008 uznesenie okresného súdu č. k. 16 C 140/08-356 zo 14. marca 2008 potvrdil.

Sťažovateľ 8. septembra 2008 doručil okresnému súdu dovolanie vo veci č. k. 16 C 140/1998-356 zo 14. marca 2008 v spojení s uznesením krajského súdu

č. k. 14 Co 171/2008-361 a opakovane žiadal o ustanovenie zástupcu z radov advokátov pre jeho zastupovanie v dovolacom konaní na Najvyššom súde Slovenskej republiky.

Vo svojom dovolaní z 8. septembra 2008 sťažovateľ uvádza:

„Dňa 3. 9. 2008 som bola na Okr. súde Bratislava II nahliadnuť do spisu č. k. 16 C 140/98, a dňa 4. 9. 2008 potvrdiť platnosť predmetných rozsudkov č. k. 16 C 140/98-284, č. k. 6 Co 456/06-311-, pritom som zistil nasledovné:

1. Predmetný rozsudok Krajského súdu v Bratislave č. k. 6 Co 456/06-311- nemohol nadobudnúť právoplatnosť dňa 22. 02. 2007, nakoľko tento rozsudok som prevzal až dňa 6. 3. 2007, a potom teda v lehote pre dovolanie dňa 2. 04. 2007 som voči tomuto rozsudku odvolacieho súdu podal svoje dovolanie.

Dôkaz: o prijatí predmetného Kraj. súdu 6 Co 456/06-311, Doručenka, do vlastných rúk zo dňa 6. 3. 07, v spojení 16 C 140/98, rozs. KS L: 24 D.

2. Svojím odvolaním zo dňa 09. 04. 2008, na Okr. súd Bratislava II doručenom dňa 14. 04. 2008 som napadol Uznesenie Okr. súdu Blava. II, č. k. 16 C/140/1998-356-, zo dňa 14. 3. 2008. Voči tomuto Uzneseniu som sa v lehote teda odvolal.

Ako vyplýva z tohoto môjho odvolania, v uspokojenia požiadavok súhrnného mesačného výživného na naše deti stanoveného súdmi pre moju osobu, by som sa na základe môjho jediného mesačného príjmu 9.137,- Sk (starobný dôchodok) dostal do mesačného mínusu v hodnote 728,- Sk. Čo je abnormalita príslušných súhrnných súdnych rozhodnutí, dovoľím si tvrdiť, že v konečnom následku je to rozhodnutie v rozpore so zdravým rozumom, a iných zákonov Slovenskej republiky. Pritom, exs-manželka Ing. M. K. má čistý mesačný príjem 87.916,- Sk. Dôkaz: Vid' priložený Rozsudok Okr. súdu Bratislava II č. k. 20 C 217/2006-132-, 1206226292, zo dňa 3. 5. 2007, č. 2. (Hodnotu čisteného mesačného príjmu exsmanželky uvádzam preto, lebo príslušné k veci predmetné rozsudky, Okr. súdu Blava. č. k. 16 C 140/98-284-, a rozsudok Krajského súdu v Bratislave č. k. 6 Co 456/06-311- hodnotu mesačného príjmu exsmanželky neuvádzajú.)

Poznámka - oprava: Do súhrnu hodnôt pre moju osobu súdmi stanoveného výživného na naše deti, som omylom zabudol do kalkulácie výživného (vo svojom liste dovolaní, zo dňa 09. 04. 2008 voči predmetnému rozsudku Okr. súdu Blava. II, č. k. 16 C/140/1998-356)

vložiť stanovené výživné v hodnote 1.000,- Sk mesačne, stanovené predmetným rozsudkom Okr. súdu Blava. II, č. k. Nc 134/00-41-, zo dňa 3. 4. 2001.

Potom teda, k vzhľadom k môjmu jedinému mesačnému príjmu - starobnému dôchodku v hodnote 9.137,- Sk, a k §-fu 154 O. s. p. (kedy pre rozhodnutie súdu je rozhodujúci stav v čase vyhlásenia rozsudku.) môj mesačný deficit sa zvýšil o hodnotu 1.000,- Sk, teda na mínusovú hodnotu (700 + 1.000) = mínus 1.700,- Sk mesačne. Vid' kalkulácia pre moju osobu stanoveného výživného v mojom liste zo dňa 09. 04. 2008, na Okr. súd Blava. II doručeného dňa 14. 04. 2008.

Aj z dôvodov hore uvádzaných podávam týmto v lehote dovolanie voči Uzneseniu Krajského súdu v Bratislave č. k. 14 Co/171/2008-361-, zo dňa 3. júna 2007, ktorým bolo potvrdené Uznesenie Okresného súdu Bratislava II, č. k. 16 C/140/1998-356-, zo dňa 14. 3. 2008. A teda, opakovane žiadam súd o ustanovenie zástupcu z radov advokátov, na moje zastupovanie pred NS Slovenskej republiky.“

Medzitým dcéra sťažovateľa podala 23. októbra 2006 návrh na určenie vyživovacej povinnosti voči nej 3 000 Sk mesačne. Okresný súd o tomto návrhu rozhodol tak, že určil vyživovaciu povinnosť sťažovateľa na jeho dcéru Z., t. č. už plnoletú, rozsudkom č. k. 20 C 217/2006-132 z 3. mája 2007 v sume 1 500 Sk a zročné výživné mal podľa rozsudku sťažovateľ zaplatiť splátkami po 500 Sk mesačne. Sťažovateľ prevzal osobne na okresnom súde 21. decembra 2007 rozsudok, proti ktorému sa chcel odvolať.

II.

Ústavný súd rozhoduje podľa čl. 127 ods. 1 ústavy o sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb, ak namietajú porušenie svojich základných práv alebo slobôd, alebo ľudských práv a základných slobôd vyplývajúcich z medzinárodnej zmluvy, ktorú Slovenská republika ratifikovala a bola vyhlásená spôsobom ustanoveným zákonom, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd.

Ústavný súd návrh na začatie konania predbežne prerokuje podľa § 25 ods. 1 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 38/1993 Z. z. o organizácii Ústavného súdu

Slovenskej republiky, o konaní pred ním a o postavení jeho sudcov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) na neverejnom zasadnutí bez prítomnosti navrhovateľa a zisťuje, či nie sú dôvody na odmietnutie návrhu podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde.

Podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde môže ústavný súd na predbežnom prerokovaní odmietnuť uznesením bez ústneho pojednávania návrhy, na prerokovanie ktorých nemá právomoc, návrhy, ktoré nemajú náležitosti predpísané zákonom, neprípustné návrhy alebo návrhy podané niekým zjavne neoprávneným, ako aj návrhy podané oneskorene. Ústavný súd môže odmietnuť aj návrh, ktorý je zjavne neopodstatnený. Ak ústavný súd navrhovateľa na také nedostatky upozornil, uznesenie sa nemusí odôvodniť.

O zjavnej neopodstatnenosti návrhu možno hovoriť vtedy, keď namietaným postupom orgánu štátu nemohlo vôbec dôjsť k porušeniu toho základného práva alebo slobody, ktoré označil sťažovateľ, a to buď pre nedostatok vzájomnej príčinnej súvislosti medzi označeným postupom orgánu štátu a základným právom alebo slobodou, porušenie ktorých sa namietalo, prípadne z iných dôvodov. Za zjavne neopodstatnený návrh preto možno považovať ten, pri predbežnom prerokovaní ktorého ústavný súd nezistil žiadnu možnosť porušenia označeného základného práva alebo slobody, reálnosť ktorej by mohol posúdiť po jeho prijatí na ďalšie konanie (I. ÚS 66/98, I. ÚS 27/04, I. ÚS 25/05, I. ÚS 74/05, I. ÚS 158/05, I. ÚS 213/05).

Podľa § 53 ods. 3 zákona o ústavnom súde sťažnosť možno podať v lehote dvoch mesiacov od právoplatnosti rozhodnutia, oznámenia opatrenia alebo upovedomenia o inom zásahu. Táto lehota sa pri opatrení alebo inom zásahu počíta odo dňa, keď sa sťažovateľ mohol o opatrení alebo inom zásahu dozvedieť. Zmeškanie lehoty nemožno odpustiť.

Sťažovateľ namieta porušenie svojich základných práv podľa čl. 48 ods. 2 a čl. 39 ods. 1 ústavy. Z obsahu sťažnosti vyplýva, že porušovateľmi jeho práv je okresný súd, ktorý sa mal dopustiť porušenia jeho základných práv v konaní vedenom pod sp. zn. 16 C 140/98, a krajský súd v konaní vedenom pod sp. zn. 6 Co 456/06 a sp. zn. 14 Co 171/2008.

1. Podľa čl. 48 ods. 2 ústavy každý má právo, aby sa jeho vec verejne prerokovala bez zbytočných prietáhov a v jeho prítomnosti a aby sa mohol vyjadriť ku všetkým vykonávaným dôkazom.

Pri predbežnom prerokovaní sťažnosti sťažovateľa namietajúcej porušenie jeho základného práva podľa čl. 48 ods. 2 ústavy vychádzal ústavný súd zo svojej doterajšej stabilizovanej judikatúry, podľa ktorej podstatou, účelom a cieľom práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov je odstránenie právnej neistoty (III. ÚS 61/98). Zároveň zo stabilizovanej judikatúry ústavného súdu vyplýva, že ochranu základnému právu na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov podľa čl. 48 ods. 2 ústavy ústavný súd poskytuje len vtedy, ak bola sťažnosť ústavnému súdu podaná v čase, keď k namietanému porušovaniu práva ešte môže dochádzať a nečinnosť orgánu verejnej moci v tom čase ešte môže trvať (napr. *mutatis mutandis* II. ÚS 387/06, IV. ÚS 46/07).

Zo sťažnosti a z príloh k sťažnosti vyplynulo, že v čase doručenia sťažnosti ústavnému súdu bolo konanie vedené na okresnom súde pod sp. zn. 16 C 140/98 v spojení s konaním sp. zn. 6 Co 456/06 právoplatne skončené (dátum vyznačenia právoplatnosti je 22. február 2007, hoci sťažovateľ uvádza marec 2007), a preto je sťažnosť sťažovateľa v tejto časti zjavne neopodstatnená.

2. Podľa čl. 39 ods. 1 ústavy občania majú právo na primerané hmotné zabezpečenie v starobe a pri nespôsobilosti na prácu, ako aj pri strate živiteľa.

Sťažovateľ namieta, že v dôsledku určenia mu vyživovacej povinnosti všeobecnými súdmi voči jeho nezaopatreným deťom mu nezostane dostatok prostriedkov na jeho živobytie, a preto konajúce súdy porušili jeho základné právo upravené v čl. 39 ods. 1 ústavy. V tejto súvislosti namieta rozsah vyživovacej povinnosti vo vzťahu k svojmu príjmu vrátane vykonávaných zrážok označenými postupmi a rozhodnutiami tak okresného súdu, ako aj krajského súdu, dožaduje sa ochrany svojich práv pred ústavným súdom, aj keď proti už označeným rozhodnutiam krajského súdu podal dovolanie.

V súvislosti s namietaným porušením čl. 39 ods. 1 ústavy ústavný súd pripomína svoju stabilizovanú judikatúru (napr. II. ÚS 78/05, IV. ÚS 301/07), ktorej súčasťou je aj právny názor, že všeobecný súd zásadne nemôže byť sekundárnym porušovateľom základných práv a práv hmotného charakteru, ku ktorým patrí aj základné právo vyplývajúce z čl. 39 ods. 1 ústavy, ak toto porušenie nevyplýva z toho, že všeobecný súd súčasne porušil ústavnoprocésne princípy vyplývajúce z čl. 46 až čl. 48 ústavy. O prípadnom porušení základných práv podľa čl. 39 ods. 1 ústavy by bolo možné uvažovať zásadne len vtedy, ak by zo strany všeobecného súdu primárne došlo k porušeniu niektorého zo základných práv, resp. ústavnoprocésnych princíпов vyjadrených v čl. 46 až čl. 48 ústavy, resp. v spojení s ich porušením.

Pretože ústavný súd nezistil príčinnú súvislosť medzi namietaným uznesením a porušením základného práva sťažovateľa upraveného v čl. 48 ods. 2 ústavy, neprichádzalo do úvahy ani vyslovenie porušenia základného práva sťažovateľa zaručeného v čl. 39 ods. 1 ústavy. Preto aj túto časť sťažnosti ústavný súd odmietol pre jej zjavnú neopodstatnenosť.

Vzhľadom na odmietnutie sťažnosti pre zjavnú neopodstatnenosť ústavný súd sťažovateľa nevyzýval na odstránenie ďalších nedostatkov podania.

3. Sťažovateľ podal proti rozhodnutiu krajského súdu dovolanie, o ktorom sa zatiaľ nerozhodlo, v súvislosti s podaním dovolania sťažovateľ požiadal o ustanovenie advokáta, pričom všeobecné súdy jeho žiadosti nevyhoveli, a aj proti tomuto rozhodnutiu podal dovolanie. Ani o jednom dovolaní Najvyšší súd Slovenskej republiky zatiaľ nerozhodol.

O odvolaniach sťažovateľa proti rozhodnutiam krajského súdu, a to rozhodnutiu č. k. 6 Co 456/06-311 z 18. januára 2007 a rozhodnutiu č. k. 14 Co 171/2008-361 z 3. júna 2008, sa zatiaľ nerozhodlo. Sťažovateľ však ani nenamieta porušenie ním označených základných práv v súvislosti s dovolacím konaním, naopak, prostredníctvom nich sa domáha súdnej ochrany.

Navyše o dovolaní proti označeným rozhodnutiam krajského súdu sa rozhoduje v dovolacích konaniach, ktoré dosiaľ neboli skončené. Subsidiárna právomoc ústavného súdu ustanovená v čl. 127 ods. 1 ústavy vylučuje paralelné rozhodovanie s rozhodovaním všeobecného súdu.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 16. decembra 2008